
DE JONGE VROUW.

WE hebben hier te doen met een Holbein en dus met een kunstwerk. Dat weten we nu eenmaal. Maar al wisten we 't niet, dan zouden we nog vol bewondering kijken naar dit schilderij. Niet om den hoofddoek, al stemmen we dadelijk toe, dat men toch een kunstenaar moet zijn, om dit zóó te schilderen. Of toch ook wel om dien hoofddoek, omdat dit gelaat daarzónder toch ook weer een ánder gelaat zou zijn. Maar het gaat ons toch 't allereerst en 't allermeest om dit gelaat zelf.

Och, 't is maar een portret van een jonge vrouw. Maar dit portret leeft. Het vertelt ons een geschiedenis.

Ik stel mij zoo voor, dat de man van deze jonge vrouw gezegd heeft: We zullen Holbein eens vragen, om je uit te schilderen. Ik zou toch graag een portret van je bezitten.

Zij heeft toen toegestemd, om voor den schilder te poseeren. Uit ijdelheid misschien? Of 't meest dáárom, dat ze uit zijn wensch las zijn liefde voor haar? Zij is geen vrouw, om uit ijdelheid te gaan zitten voor een schilder, al weet ze zich dan ook goed te kleeden. Zóó zegt ons haar gelaat. Zij is te zedig, om haar vrouwschoon tentoon te stellen voor elken begeerigen blik.

De schilder heeft dat begrepen. Hij laat haar daarom niet frank en vrij en met een zeker behagen in eigen schoon opzien.

Daar is iets peinzends in dit gelaat, dat getuigt van een schouwen naar binnen.

Daar is een zien in eigen, welverzekerd geluk.

Deze vrouw heeft haar doel bereikt, ze staat in haar vollen bloei en ... ze bloeit voor hem, voor haar man. Vandaar dat dit gelaat spreekt van een diepe tevredenheid, van een stille rust. Rust is er ook in de handen, die stil over elkaar liggen.

Deze vrouw heeft niet alleen haar geluk, ze gaat er niet alleen geheel in op, ze peinst er over, hoe het nóg grooter, nóg zekerder te maken zal zijn. Dat doet haar denken over de toekomst. Dat doet haar diep inblikken in eigen leven, in eigen zielsbehoeften. Dat doet haar ook zeker worden van eigen gaven en krachten.

Misschien heeft deze vrouw ook nog iets te zeggen aan de vrouwen van onzen tijd. Zij spreekt tot hen door haar rust. Zij zegt, dat er een eind moet komen aan het haasten en jagen, en dat er bezinning moet zijn op het geluk, als God het geschonken heeft.

Deze vrouw houdt haar geluk vast, ge kunt er zeker van zijn en ze zegt het u, dat ge het

ook moet vasthouden, als het uw deel werd.

Dat is een gezond egoïsme.

Er zijn vrouwen, die het niet kunnen. Ze zijn er te rusteloos voor. Het geluk, in huis gesmaakt, is te stil voor hen. Ze jagen, als ze het nog maar nauw gegrepen hebben, naar iets anders. Hun stil geluk brengt hun niet de voldoening, die ze er van gehoopt hadden.

En dan laten ze zich dat geluk ontglippen; ze laten het sterven.

Hun handen kunnen ze nooit eens rustig over elkaar leggen, ze zijn in voortdurend, nerveus beweeg. En ook op hun gelaat is de rust niet.

Er moet een bezinning zijn op het geluk, wil het vast en diep worden. Er moet een groei zijn van het geluk.

Menige vrouw in onzen tijd begrijpt dat niet.

Ze heeft ook geen geduld, om den stillen groei af te wachten. Ze wil alles in eens: het geluk. En als dat er niet dadelijk is, wendt ze zich teleurgesteld af. Ze kent ook haar eigen gaven en krachten niet. En ze weet niet, hoe ze dáárdóór in staat is, haar geluk vaster en dieper te maken.

We mogen Holbein wel dankbaar zijn, dat hij ons zóó het portret van de jonge vrouw gaf. En we mogen wel een beetje afgunstig worden, als we zien naar dit kalme, rustige gelaat.

Zien we er naar? Gunnen we er ons den tijd voor? Of zullen we zeggen, dat men in dien ouden tijd niet beter wist? En dat nu het leven er te druk voor is? Dat nu ook zoo'n stil geluk niet meer gevonden wordt? Zoo kunnen we spreken tot eigen schade.

Moge er bij velen, moe van het jachten en haasten, moe van het kiezen en verwerpen, weer het heimwee geboren worden naar dat stille vrouwengeluk, dat diep en groot is, en waard, om stevig vastgehouden te worden.

Wie het niet vasthoudt, staat straks voor een te kort. Eens, na het jachten en haasten, komt tòch de bezinning. Maar dan is het geluk voorbijgegaan, voor goed. En dan is er een ledig.

Dan is er de klacht: Had ik maar. Er zijn wel vrouwen, die met hun geluk spelen en het verliezen.

De jonge vrouw van Holbein doet beter. En in haar rust ervaart ze echt en diep het groot geluk, dat haar geschonken is, het geluk, dat ze vasthoudt, nu en altijd.

K.

Jonge Vrouw

Hans Holbein